

Mahrs, Petter
Tel: 010-698 12 41
petter.mahrs@naturvardsverket.se

BESLUT
2015-10-14 Ärendenr:
NV-06582-15

Beslut om skydds jakt efter gråsäl i Gotlands län

Beslut

Naturvårdsverket beslutar att utöka antalet gråsäl som får fällas i skydds jakt i Gotlands län.

Detta beslut ska gälla även om det överklagas.

Villkor för skydds jaktens genomförande

Villkoren för skydds jaktens genomförande återges i Naturvårdsverkets beslut den 30 mars 2015, s 1-4 (NV-00969-15), se bilaga 2. Utöver vad som anges där gäller följande för de gråsäl som får fällas enligt detta beslut.

Antal djur som får fällas

Utöver vad som anges i tidigare beslut utökas antalet gråsäl som får fällas i skydds jakten i Gotlands län med 20 djur.

Jakttid

Skydds jakten enligt detta beslut får bedrivas från den 23 oktober till och med den 31 december 2015.

Jaktområde

Skydds jakten får ske inom de områden som tidigare angivits i tidigare beslut (s 2).

Undantagna områden

Utöver de områden som undantas i Naturvårdsverkets tidigare beslut (s 2) får ingen skydds jakt efter gråsäl inom Gotlands län enligt detta beslut ske inom Gotska Sandöns nationalpark.

Jaktmetod och tillåtna medel

Skyddsjakten får bedrivas med de metoder och medel som anges i tidigare beslut (s 3). Skyddsjakten får ske inom 100 meter från fiskeredskap som riskerar att drabbas av skador orsakade av gråsäl.

Bärgning och provtagning

Fällda sälar ska så långt som möjligt bärgas. Prover från den fällda sälen ska skickas in till Naturhistoriska riksmuseet enligt de instruktioner som museet ger. Detta framgår av tidigare beslut (s 3).

Bakgrund*Pågående skyddsjakt efter gråsäl*

Naturvårdsverket har i mars 2015 fattat beslut om skyddsjakt efter totalt 350 gråsäl i hela landet varav 10 i Gotlands län. I september 2015 fattade Naturvårdsverket ett beslut om att utöka antalet sälar som får fällas i skyddsjakten, bland annat med 15 gråsäl i Gotlands län. Skyddsjakten pågår under tiden 20 april till 31 december 2015 och syftar till att minska allvarliga skador för fisket orsakade av gråsäl. Totalt har samtliga 25 gråsäl som får fällas i skyddsjakt inom Gotlands län nu fällts.

Yttrande från Havs- och vattenmyndigheten

Havs- och vattenmyndigheten har getts möjlighet att yttra sig i ärendet. Av myndighetens yttrande framgår att en begränsad skyddsjakt i anslutning till skadedrabbade fiskeredskap tillstyrks.

Skrivelse från Länsstyrelsen i Gotlands län

Länsstyrelsen i Gotlands län har den 6 oktober 2015 i en skrivelse till Naturvårdsverket hemställt om att skyddsjakt efter ytterligare 20 gråsäl ska tillåtas.

Länsstyrelsen uppger att gråsälspopulationen inom länet ökat dramatiskt under året och att fiskenäringen som en följd av detta drabbas hårt av angrepp av säl. Skadorna sker främst under senhösten då gråsälarna vandrar mellan svenska kusten och Baltikum. Länsstyrelsen konstaterar att samtliga gråsäl som får fällas i skyddsjakt nu har fällts och att en utökning av antalet som får fällas är nödvändigt för att minska och förhindra allvarlig skada för fisket.

Skäl för beslutet*Aktuella bestämmelser*

Naturvårdsverket får besluta om skyddsjakt efter säl om det behövs för att förhindra allvarlig skada. Naturvårdsverket ska innan beslutet samråda med Havs- och vattenmyndigheten. Detta framgår av 23 b § jaktförordningen (1987:905).

Tillstånd till skydds jakt får ges för att förhindra allvarlig skada på exempelvis fiske. Skydds jakt får beviljas om det inte finns någon annan lämplig lösning. Skydds jakten får inte försvåra upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Detta framgår av 23 a § jaktförordningen.

Om Naturvårdsverket fattar beslut om skydds jakt framgår det av 9 b § jaktförordningen att ska vi ange

- vilka arter som berörs och antalet djur som får fällas,
- vilka medel och metoder som får användas,
- vilken tid och vilket område som avses,
- de villkor som i övrigt behövs för att så långt som möjligt undvika skador eller olägenheter av betydelse för den berörda artens bestånd, och
- den kontroll som kommer att ske.

Naturvårdsverket får besluta om hur man ska förfara med dödade djur och att ett fäلت djur ska tillfalla annan än den som innehar jakträtten, vilket framgår av 24 d 1 st jaktförordningen.

Naturvårdsverket kan besluta att ett skydds jaktbeslut ska gälla även om det överklagas, detta med stöd av 59 § jaktförordningen.

Kungörelsedelgivning av beslutet får ske om en obestämd krets ska delges, vilket framgår av 49 § delgivningslagen (2010:1932).

Nationell förvaltningsplan och rapportering till EU

Havs- och vattenmyndigheten anger i den nationella förvaltningsplanen för gråsäl från 2012 att populationen för gråsäl ska ha en gynnsam bevarandestatus. Gråsälspopulationen ska ha en neutral eller positiv utveckling.

Rapporteringen till Europeiska unionen enligt artikel 17 i art- och habitatdirektivet (92/43/EEG) sker vart sjätte år. Då rapporterar Sverige tillsammans med alla andra medlemsstater i EU in fakta om arter och naturtyper. År 2013 var den senaste rapporteringen till EU och då rapporterade Naturvårdsverket med hjälp av SLU att referensvärdet för gråsälspopulationen var 10 000 individer.

I den senaste rapporteringen har Sverige rapporterat att gräsäl har gynnsam bevarandestatus när det gäller faktorerna utbredningsområde, population och framtidsutsikter. Bedömningen gäller den biogeografiska region som omfattar Östersjön (kallas i rapporteringen marin baltisk region). Värdena för livsmiljö, som också ingår i rapporteringen når däremot inte upp till en gynnsam nivå, varför den samlade bedömningen är att arten inte har en gynnsam bevarandestatus i sin helhet.

Enligt Sveriges lantbruksuniversitet finns det idag mellan 40 000 och 50 000 gräsäl inom Östersjön, vilket alltså flerfaldigt överstiger referensvärdet.

Naturvårdsverkets bedömning

Förhindrande av allvarlig skada

Naturvårdsverket konstaterar att fisket inom Gotlands län i stor omfattning allvarligt skadas av angrepp av gråsäl och att skadorna fortsätter trots insatser med skadeförebyggande åtgärder, bland annat skydds jakt. De allvarliga skadorna väntas fortsätta under hela fiskesäsongen och på de arter som är avgörande för fisket i länet.

Mot bakgrund av den faktiska ökningen av såväl gråsälspopulationen som antalet sälskador gör Naturvårdsverket därför bedömningen att det är sannolikt med fortsatta allvarliga skador på fisket i länet under resten av året. En utökning av antalet gråsäl som får fällas i skydds jakt inom Gotlands län är därmed motiverad för att förhindra och minska fortsatta allvarliga skador.

Gynnsam bevarandestatus

Då den faktiska gråsälspopulationen överstiger det till EU rapporterade referensvärdet med uppemot fem gånger bedömer Naturvårdsverket att upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus inte äventyras av att upp till 20 individer fälls inom ramen för en begränsad skydds jakt.

Annan lämplig lösning

Det finns flera olika skadeförebyggande åtgärder som kan vidtas för att minska sälskadorna på fisket;

- fiske i kortare perioder
- byte av fångstplatser
- försök att skrämman sälarna vid fiskeplatserna
- redskapsutveckling.

De två första åtgärderna används generellt av yrkesfisket under vissa förutsättningar men kan innebära ökade kostnader och sämre lönsamhet. Program Sälarna och Fiske och Sveriges lantbruksuniversitet har under en längre tid arbetat för att utveckla fiskeredskap och fiskemetoder som ska vara säkra för sälangrepp samt metoder för att skrämman sälarna. För vissa fisker, exempelvis laxfiske har man lyckats ta fram en pontonfälla som minskar sälskadorna till en acceptabel nivå för yrkesfiskarna. Detta även om sälskador ändå är frekventa. För fiske efter andra arter som ex. gös, torsk, piggvar har man ännu inte lyckats ta fram både praktiskt och ekonomiskt bärkraftiga alternativ.

När det gäller försöken att skrämman sälarna visar det sig att motivationen hos sälarna är så hög att det inte är praktiskt möjligt att beständigt skrämman bort sälarna från redskapen med idag tillgänglig teknik.

Trots de tillgängliga skadeförebyggande åtgärderna ökar skadorna snabbt. Undersökningar utförda av SLU har visat att det ofta är samma individer som återkommer till redskapen. Då skadeförebyggande åtgärder i många fall är verkningslösa gällande skadegörande individer bedömer Naturvårdsverket att

skydds jakt är ett nödvändigt komplement för att förhindra fortsatta allvarliga skador.

Villkor om närhet till fiskeredskap

Vi har villkorat att skyddsjakten ska bedrivas inom 100 meter från fiskeredskap som riskerar att drabbas av skada. Det motiveras av att öka möjligheterna till att skadegörande sälar fälls.

Verkställighet och kungörelse

Med hänsyn till att skadorna fortsatt räknas som allvarliga är det viktigt att skyddsjakten kan inledas så snart som möjligt. Det behövs för att förhindra ytterligare allvarliga skador. Naturvårdsverket bedömer därför att det finns skäl att beslutet ska gälla även om det överklagas.

Med hänsyn till berördas möjlighet att ta del av beslutet bestäms att skyddsjakten får inledas den 23 oktober 2015.

Beslutet ska delges genom så kallad kungörelsedelgivning. Beslutet finns under överklagandetiden tillgängligt hos Naturvårdsverket på Forskarens väg 5 i Östersund.

Upplysning om hur man överklagar, se bilaga 1.

Beslut i ärendet har fattats av sektionschefen Gunilla Ewing Skotnicka efter föredragning av handläggaren Petter Mahrs. Handläggaren Per Risberg har deltagit i ärendets beredning.

För Naturvårdsverket

Gunilla Ewing Skotnicka

Petter Mahrs

Kopia per e-post till:

Havs- och vattenmyndigheten
Kustbevakningen
Länsstyrelsen i Gotlands län
Naturhistoriska riksmuseet
Polismyndigheten
Statens Fastighetsverk
Sveriges lantbruksuniversitet

Bilaga 1

Var ska beslutet överklagas?

Naturvårdsverkets beslut kan överklagas hos Förvaltningsrätten i Stockholm.

Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Naturvårdsverket.

Adressen framgår av beslutet. Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Naturvårdsverket överklagandet och handlingarna till Förvaltningsrätten i Stockholm.

När ska beslutet senast överklagas?

Överklagandet ska ha kommit in till Naturvårdsverket **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet.

Vad ska överklagandet innehålla?

Överklagandet ska vara skriftligt och det ska vara undertecknat.

I skrivelsen ska ni ange:

- ert namn, adress, personnummer/organisationsnummer och telefonnummer,
- vilket beslut som ni överklagar t.ex. genom att ange beslutsdatum och ärendenummer,
- hur ni anser att Naturvårdsverkets beslut ska ändras och varför det ska ändras samt
- om det finns motparter i ärendet bör ni ange deras namn, adress och telefonnummer.